

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Αικατερίνη Σπυριδάκη – Βουλευτής Ν. Λασιθίου

ΑΝΑΦΟΡΑ

Αθήνα, 31 Μαΐου 2026

Προς:

τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Σταύρο Παπασταύρου

Θέμα: Επιστημονικοί προβληματισμοί για τη χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων στην περιοχή της Θρυπτής Λασιθίου και την προστασία της βιοποικιλότητας

Κύριε Υπουργέ,

Σας καταθέτω ως Αναφορά δημοσίευμα του [redacted].gr με τίτλο «Ανεμογεννήτριες στη Θρυπή – Η επιστήμη πίσω από ένα δίλημμα χωρίς εύκολη απάντηση», στο οποίο παρουσιάζονται επιστημονικά δεδομένα και προβληματισμοί σχετικά με τη σχεδιαζόμενη εγκατάσταση αιολικών σταθμών στην περιοχή της Θρυπτής Λασιθίου.

Το δημοσίευμα αναδεικνύει το λεγόμενο «πράσινο-πράσινο δίλημμα», δηλαδή την ανάγκη ταυτόχρονης προώθησης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης και προστασίας της βιοποικιλότητας και των ευαίσθητων οικοσυστημάτων. Όπως επισημαίνεται, η διεθνής επιστημονική κοινότητα εξετάζει ολοένα και περισσότερο τις επιπτώσεις που μπορεί να έχουν οι ενεργειακές υποδομές σε περιοχές υψηλής οικολογικής αξίας και σε σημαντικούς μεταναστευτικούς διαδρόμους της ορνιθοπανίδας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρατίθενται, η περιοχή της Ανατολικής Κρήτης και ειδικότερα ο Ισθμός της Ιεράπετρας αποτελεί κρίσιμο πέρασμα μεταναστευτικών πτηνών μεταξύ Ευρώπης και Αφρικής, ενώ η Θρυπή λειτουργεί ως ιδιαίτερα σημαντική ζώνη για την παρουσία και μετακίνηση προστατευόμενων ειδών αρπακτικών πτηνών. Παράλληλα, γίνεται αναφορά στη σημασία της τεχνητής λίμνης

Μπραμιανών ως σημείου φιλοξενίας και παρατήρησης μεταναστευτικών και υδρόβιων ειδών.

Το δημοσίευμα καταγράφει επίσης επιστημονικούς προβληματισμούς σχετικά με τις επιπτώσεις που μπορεί να προκύψουν από την εγκατάσταση αιολικών πάρκων σε περιοχές με έντονη οικολογική ευαισθησία, ιδίως ως προς την ορνιθοπανίδα, τη λειτουργική συνδεσιμότητα των οικοσυστημάτων και τη διατήρηση των φυσικών διαδρόμων μετακίνησης των ειδών.

Πέραν των ζητημάτων βιοποικιλότητας, αναδεικνύονται ανησυχίες για τις επιπτώσεις που ενδέχεται να προκαλέσουν οι εκτεταμένες τεχνικές παρεμβάσεις στο έδαφος και στο τοπίο, καθώς και για τη συμβατότητα τέτοιων εγκαταστάσεων με τις προοπτικές ανάπτυξης ήπιων μορφών τουρισμού, όπως ο οικοτουρισμός, η πεζοπορία και η παρατήρηση της φύσης, που αποτελούν σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες για την ευρύτερη περιοχή της Ιεράπετρας και της Σητείας.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η αναφορά σε διεθνείς πρακτικές χωροθέτησης έργων ΑΠΕ, όπως η χρήση χαρτών ορνιθολογικής ευαισθησίας και εργαλείων αξιολόγησης περιβαλλοντικού κινδύνου, τα οποία εφαρμόζονται σε ευρωπαϊκές χώρες προκειμένου να αποφεύγεται η εγκατάσταση αιολικών σταθμών σε περιοχές αυξημένης οικολογικής σημασίας.

Η υπόθεση της Θρυπτής αναδεικνύει την ανάγκη ενός ολοκληρωμένου ενεργειακού και χωροταξικού σχεδιασμού, ο οποίος θα λαμβάνει υπόψη όχι μόνο το αιολικό δυναμικό μιας περιοχής, αλλά και τη φέρουσα ικανότητά της, τη βιοποικιλότητα, τις αναπτυξιακές της προοπτικές και τις ανάγκες των τοπικών κοινωνιών.

Η πράσινη μετάβαση αποτελεί αναγκαία συνθήκη για το μέλλον της χώρας. Ωστόσο, η επιτυχία της προϋποθέτει κοινωνική αποδοχή, επιστημονική τεκμηρίωση και ουσιαστική προστασία των φυσικών πόρων και των οικοσυστημάτων που συνιστούν πολύτιμο εθνικό κεφάλαιο.

Παρακαλείται ο κ. Υπουργός να εξετάσει τα ζητήματα που αναδεικνύονται στο συνημμένο δημοσίευμα και να ενημερώσει τη Βουλή σχετικά με:

1. Την αξιολόγηση των επιπτώσεων των σχεδιαζόμενων αιολικών εγκαταστάσεων στους μεταναστευτικούς διαδρόμους της ορνιθοπανίδας της Ανατολικής Κρήτης.

2. Τη συμβατότητα των έργων με τους στόχους διατήρησης των προστατευόμενων περιοχών Natura 2000 της Θρυπτής.
3. Τη συνεκτίμηση των σωρευτικών επιπτώσεων από την ανάπτυξη ενεργειακών έργων στην ευρύτερη περιοχή του Ισθμού της Ιεράπετρας.
4. Την αξιοποίηση σύγχρονων επιστημονικών εργαλείων και χαρτών περιβαλλοντικής ευαισθησίας κατά τη διαδικασία χωροθέτησης έργων ΑΠΕ.
5. Τον τρόπο με τον οποίο διασφαλίζεται η ισορροπία μεταξύ ενεργειακής μετάβασης, προστασίας της βιοποικιλότητας και βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης στην Ανατολική Κρήτη.

Επισυνάπτεται το σχετικό δημοσίευμα.

Η αναφέρουσα Βουλευτής

Αικατερίνη Σπυριδάκη

Β. Φραγκιαδάκης: Ανεμογεννήτριες στη Θρυπτή – Η επιστήμη πίσω από ένα δίλημμα χωρίς εύκολη απάντηση

Λίγα θέματα διχάζουν τις τοπικές κοινωνίες τόσο βαθιά όσο η εγκατάσταση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Από τις ορεινές κοινότητες της Τήνου και τα νησιά του Αιγαίου ώς τις αγροτικές περιοχές της Θεσσαλίας, η υπόσχεση της πράσινης

ενέργειας συγκρούεται επανειλημμένα με την αντίσταση κατοίκων που βλέπουν τους τόπους τους να μεταμορφώνονται σε βιομηχανικά πάρκα. Την τελευταία εβδομάδα στην ευρύτερη περιοχή της Ιεράπετρας, αυτή η σύγκρουση έχει ένα συγκεκριμένο όνομα: Θρυπτή. Η πρόταση εγκατάστασης ανεμογεννητριών στους ορεινούς όγκους πάνω από την Ιεράπετρα δεν είναι καινούργια. Οι πρώτες αδειοδοτήσεις χρονολογούνται από το 2000, και η αντιπαράθεση κρατά σχεδόν δυόμιση δεκαετίες. Αλλά πέρα από τις τοπικές διαμαρτυρίες και τα δημοτικά ψηφίσματα, πίσω από αυτή τη μάχη κρύβεται ένα ερώτημα που απασχολεί ολοένα και εντονότερα τη διεθνή επιστημονική κοινότητα: μπορούμε να αντιμετωπίσουμε την κλιματική αλλαγή χωρίς να θυσιάσουμε τη βιοποικιλότητα που κάνει αυτόν τον πλανήτη τόπο που αξίζει κανείς να ζει;

Το «Πράσινο-Πράσινο Δίλημμα»

Οι επιστήμονες έχουν βαφτίσει αυτή τη σύγκρουση με έναν όρο που μοιάζει με λογοπαίγνιο αλλά κρύβει ένα βαθύ παράδοξο: το «**πράσινο-πράσινο δίλημμα**» (*green-green dilemma*). Ο βιολόγος Christian Voigt, από το Ινστιτούτο Leibniz για την Έρευνα Ζωολογικών Κήπων και Άγριας Ζωής στο Βερολίνο, ηγήθηκε το 2024 μιας διεθνούς μελέτης στο επιστημονικό περιοδικό *BioScience* που τεκμηρίωσε αυτό ακριβώς το αδιέξοδο: η αιολική ενέργεια, απαραίτητη για τη μείωση των εκπομπών CO₂, δεν είναι περιβαλλοντικά ουδέτερη. Οι ανεμογεννήτριες σκοτώνουν πουλιά και νυχτερίδες, καταστρέφουν ενδιαιτήματα και αλλάζουν τη δυναμική τοπίων με ανεκτίμητη οικολογική αξία. Το δίλημμα μοιάζει με γρίφο χωρίς εύκολη απάντηση: και τα δύο «πράσινα» -η ανανεώσιμη ενέργεια και η προστασία της φύσης- είναι αναγκαία. Όμως στη συγκεκριμένη τοποθεσία, τη δεδομένη στιγμή, μπορεί να αλληλοσυγκρούονται.

Γιατί η Θρυπτή Δεν Είναι ένας Ακόμα Λόφος

Η Κρήτη, με περισσότερα από 412 καταγεγραμμένα είδη πτηνών, αποτελεί κρίσιμο σταθμό στον μεταναστευτικό διάδρομο ανάμεσα στην Ευρώπη και την Αφρική. Κάθε άνοιξη, από τα μέσα Μαρτίου ως τα μέσα Μαΐου, εκατομμύρια πουλιά ανεβαίνουν από την Κοιλάδα του Νείλου, διασχίζουν τη Μεσόγειο και χρησιμοποιούν τα κρητικά βουνά ως «εφαλτήριο» προς τα βόρεια. Μεταξύ τους, αρπακτικά όπως ο χρυσαετός, ο γυπαετός και ο μαυροπετρίτης — είδη που στην Ελλάδα βρίσκονται ήδη υπό πίεση.

Ο Ισθμός της Ιεράπετρας λειτουργεί σαν «χοάνη»: η στενότερη λωρίδα ξηράς στο νησί συμπιέζει τους αεροδιαδρόμους πτήσης σε μια περιορισμένη ζώνη. Η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, σε πρόσφατη μελέτη για τους μεταναστευτικούς διαδρόμους αρπακτικών, πρότεινε τη δημιουργία μόνιμου σταθμού παρακολούθησης στην ανατολική Κρήτη, αναγνωρίζοντας τη σημασία της περιοχής. Η τεχνητή λίμνη Μπραμιανών, λίγα χιλιόμετρα βορειοανατολικά της Ιεράπετρας, φιλοξενεί εδώ και δεκαετίες αρπακτικά πουλιά, υδρόβια και μεταναστευτικά είδη, αποτελώντας αναγνωρισμένο πεδίο παρατήρησης πτηνών (*birdwatching*). Δεν χρειάζεται κανείς να είναι ορνιθολόγος για να αναρωτηθεί τι σημαίνουν περιστρεφόμενα πτερύγια σε έναν εναέριο «αυτοκινητόδρομο» μεταναστευτικών πουλιών.

Τι Λέει η Επιστήμη για τα Πτερύγια και τα Φτερά

Οι αριθμοί είναι αντικρουόμενοι, και αυτό αποτελεί μέρος του προβλήματος. Στις ΗΠΑ, εκτιμάται ότι οι ανεμογεννήτριες σκοτώνουν περίπου 368.000 πουλιά ετησίως, αριθμός που ακούγεται τεράστιος, αλλά είναι μικρός μπροστά στα δισεκατομμύρια θανάτους που προκαλούν οι γάτες, τα κτίρια

και οι κεραίες τηλεπικοινωνιών. Ωστόσο, αυτή η σύγκριση κρύβει μια ουσιώδη λεπτομέρεια: τα αρπακτικά πουλιά, με τον αργό ρυθμό αναπαραγωγής και τους μικρούς πληθυσμούς τους, είναι δυσανάλογα ευάλωτα. Μια μελέτη που δημοσιεύτηκε τον Ιούνιο 2025 στο *Scientific Reports* επιβεβαίωσε ότι τα θερμικά ρεύματα που εκμεταλλεύονται τα αρπακτικά για ανύψωση τα φέρνουν σε τροχιά σύγκρουσης με τα πτερύγια.

Πέρα από τα Πτηνά: Έδαφος, Τοπίο, Ταυτότητα

Η συζήτηση για τη Θρυπτή δεν αφορά μόνο τα πτηνά. Γεωλόγοι και περιβαλλοντολόγοι επισημαίνουν ότι η διάνοιξη δρόμων σε απότομες πλαγιές με εύθραυστο γεωλογικό υπόβαθρο αυξάνει τον κίνδυνο διάβρωσης και κατολισθήσεων, σε ένα νησί που αντιμετωπίζει ήδη σοβαρά προβλήματα ερημοποίησης. Η Κρήτη, σύμφωνα με δεδομένα του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος, ανήκει στις πιο ευάλωτες μεσογειακές περιοχές σε ξηρασία και υποβάθμιση εδαφών.

Υπάρχει, ωστόσο, και μια λιγότερο μετρήσιμη διάσταση. Η Θρυπτή δεν είναι ένα αφηρημένο σημείο σε ενεργειακό χάρτη. Είναι φαράγγια, σπάνια φυτά είναι το τοπίο που βλέπουν κάθε μέρα οι κάτοικοι της Ιεράπετρας. Σε μια εποχή που η περιοχή αναπτύσσει εναλλακτικές μορφές τουρισμού - πεζοπορία, παρατήρηση πουλιών, οικοτουρισμό- η εγκατάσταση δύο αιολικών πάρκων με τεραστίων διαστάσεων ανεμογεννήτριες αλλάζουν ριζικά τη σχέση ανάμεσα στον τόπο και τους ανθρώπους του. Το δημοτικό συμβούλιο Ιεράπετρας έχει ψηφίσει ομόφωνα κατά της εγκατάστασης, ενώ κάτοικοι και φορείς έχουν δώσει αγώνες εδώ και χρόνια για την ανάκληση των αδειοδοτήσεων.

Η Αναζήτηση Ισορροπίας: Χάρτες, Κοινότητες και Νέοι Δρόμοι

Η απάντηση στο πράσινο-πράσινο δίλημμα δεν είναι η απόρριψη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η κλιματική κρίση δεν αφήνει αυτή την πολυτέλεια. Τα αιολικά κάλυψαν περίπου το 21% του ηλεκτρικού μείγματος της Ελλάδας το 2025, με τη μέγιστη ωριαία διείσδυση να φτάνει το εντυπωσιακό 97,2%. Η στροφή προς την αιολική ενέργεια είναι αναγκαία. Το ερώτημα είναι πού και πώς.

Η BirdLife International, ο μεγαλύτερος παγκόσμιος οργανισμός για τα πτηνά, εξέδωσε τον Μάιο του 2026 χάρτες ορνιθολογικής ευαισθησίας (*avian sensitivity maps*) για τα χερσαία αιολικά πάρκα σε χώρες όπως η Ιταλία και η Πολωνία, χρησιμοποιώντας σύστημα «φωτεινού σηματοδότη»: κόκκινο για τις πιο ευαίσθητες ζώνες, πράσινο για τις λιγότερο. Η λογική είναι απλή αλλά καθοριστική. Δεν αρκεί να ξέρεις ότι χρειάζεσαι ανεμογεννήτριες· πρέπει να ξέρεις πού δεν πρέπει να τις βάλεις.

Παράλληλα, η πρόσφατη ελληνική νομοθεσία εισάγει περιορισμούς στην εγκατάσταση ανεμογεννητριών σε υψόμετρο άνω των 1.200 μέτρων, ενώ η ιδέα των ενεργειακών κοινοτήτων, όπου οι κάτοικοι συμμετέχουν ως συνιδιοκτήτες και δικαιούχοι, κερδίζει έδαφος ως εναλλακτικό μοντέλο. Αντί για βιομηχανικά πάρκα που ωφελούν μακρινές εταιρείες, τοπικές μονάδες μικρότερης κλίμακας με άμεσα οφέλη για τις κοινωνίες που τις φιλοξενούν.

Ο άνεμος στη Θρυπτή θα συνεχίσει να φυσά. Αυτό δεν θα αλλάξει. Αυτό που αλλάζει είναι η ικανότητά μας να ακούμε τι μας λέει. Ο ίδιος αέρας που θα μπορούσε να γυρίσει τις λεπίδες μιας ανεμογεννήτριας, σηκώνει κάθε άνοιξη στα φτερά του χιλιάδες πουλιά σε ένα ταξίδι που επαναλαμβάνεται εδώ και εκατομμύρια χρόνια. Το πραγματικό ερώτημα δεν είναι αν χρειαζόμαστε πράσινη ενέργεια. Είναι αν έχουμε τη σοφία να

διακρίνουμε ανάμεσα στο να εκμεταλλευτούμε τη φύση στο όνομα της σωτηρίας της, και στο να τη σεβαστούμε αρκετά ώστε να βρούμε δρόμους που δεν απαιτούν θυσίες εκεί όπου η ζωή ήδη γνωρίζει τον τέλειο δρόμο της. Η επιστήμη μπορεί να δώσει απαντήσεις όμως ο χρόνος αυτή τη φορά πιέζει αφόρητα.

